

SYSSELMANNEN PÅ SVALBARD

**GOVERNOR OF SVALBARD
ГУБЕРНАТОР СВАЛЪБАРДА**

N-9171 LONGYEARBYEN

**Telefon
(47) 79 02 43 00**

**Telefax
(47) 79 02 11 66**

7. april 2017

Tilrådning til endringer i forskrift om større naturvernområder og fuglereservater på Svalbard videreført fra 1973

Gjennom arbeidet med forvaltningsplanen for Nordvest-Spitsbergen, Forlandet og Sør-Spitsbergen nasjonalparker, samt fuglereservatene på Vest-Spitsbergen har Sysselmannen fått kunnskap som tilsier at endringer av verneforskriften vil være hensiktsmessig. Endringene foreslås for å ivareta verneverdiene på en bedre måte i fremtiden, eller fordi praktiske forhold tilsier at det gjøres justeringer.

Rammene for arbeidet med forvaltningsplanen for overnevnte områder ble gitt i Miljøverndepartementets brev av 03.06.2009. Her heter det at forvaltningsplanene også kan omfatte tiltak som krever forskriftsendringer dersom det vurderes at det er behov for det. Det sies også at en i en forvaltningsplan vil kunne dele de enkelte verneområdene inn i forvaltningssoner med ulike målsettinger og avveininger mellom bruk og vern eller mellom ulike brukerinteresser blant annet ut fra formålet med vernet, fordelingen av naturverdier og sårbarhet.

Sysselmannen har foreslått endringer i verneforskriften både for å forenkle, konkretisere og for å sørge for en sonering av verneområdene som nevnt over.

Forslag til endringer i verneforskriftene omfatter også tre mindre endringer for Nordaust-Svalbard og Søraust-Svalbard naturreservat. Dette gjelder bestemmelsen om vern mot inngrep (§ 23), hjemmelen for at Sysselmannen kan fastsette egne bestemmelser om rengjøring av fottøy og utstyr for å hindre spredning av nye plantearter (§ 26), og justering av ordlyd i bestemmelsen om forbud mot ervervelse av bergrettigheter (§ 27). Bakgrunnen for dette er at regelverket på disse punktene bør være likt for alle de store verneområdene som omfattes av denne verneforskriften.

Saksbehandling

Proessen om forskriftsendringer har vært sammenfallende med prosessen for forvaltningsplanen. Utkast til høringsforslag for forskriftsendringer har vært på faglig gjennomgang i Miljødirektoratet og høringsforslaget er justert ut fra tilbakemeldingene i brev av 19.01. 2016. Forslaget til forskriftsendringer var på høring i perioden 07.06. 2016 – 01.11.2016, sammen med forslaget til forvaltningsplan.

Høringsinnspill til forskriftsendringene er oppsummert i gjennomgangen av det enkelte endringsforslag nedenfor.

Noen mindre justeringer er gjort etter høringen. Blant annet er Hesteskoholmene tatt ut fra forslaget om Liefdefjorden fuglereservat, i det foreslåtte motorferdselsforbudet i fuglereservatene er det tatt inn et unntak for Kapp Linné fuglereservat, og det er gjort tilpasninger med hensyn til at Polarkoden for skipstrafikk er trådt i kraft.

1. Tilrådning til de enkelte forskriftsendringene

Nedenfor følger bakgrunnen for de enkelte forslagene til forskriftsendringer. Innkomne høringsinnspill til hvert enkelt forslag er oppsummert, etterfulgt av Sysselmannens kommentarer, og tilrådning til endring i den aktuelle bestemmelsen. Tilrådning til endringer i form av tillegg og sletting i eksisterende forskrift er markert med rødt.

Fjerning av unntak fra tungoljeforbud (§ 4)

Fordi unntaket for tungoljeforbudet for seiling til Magdalenefjorden og til Ny-Ålesund gikk ut 1. januar i 2015, foreslo Sysselmannen i høringsforslaget å fjerne bokstav b og c i § 4, da denne ikke lengre har noen hensikt. I tillegg ble det foreslått at også bokstav a) fjernes, slik at det blir et totalforbud mot bruk av tungolje i nasjonalparkene. Dagens bestemmelse i § 4 a) har bakgrunn i Store Norskes behov for skipsfrakt til og fra Svea-gruva. I Klima- og miljødepartementets (KLD) tillatelse til gruvedrift i Lunckefjell ble det stilt vilkår om drivstoffkvalitet ved skiping til og fra Sveagruva. Det fremgår av tillatelsen 22.11.2011, samt senere vilkår av 25.06.2014, at det for alle skip til og fra Sveagruva ikke er tillatt å medbringe eller benytte annet drivstoff enn kvalitet DMA i henhold til ISO 8217 Fuel Standard innenfor territorialfarvannet på Svalbard. Ut i fra dette anses unntaket for seiling til og fra Svea-gruva i § 4 a) nå som lite aktuelt. Sysselmannen ønsker et totalforbud mot tungolje i nasjonalparkene.

Høringsuttalelser

Association of Arctic Expedition Cruise Operators (AECO) støtter forslaget om fjerning av unntak fra tungoljeforbudet ved innseiling til Van Mijenfjorden, og støtter et generelt forbud mot bruk av tungolje for all skipstrafikk i Arktis.

Sjøfartsdirektoratet støtter forslaget om å fjerne mulighetene for unntak fra tungoljeforbudet slik at det blir et totalforbud mot bruk og frakt av tungolje i nasjonalparkene. Dette vil være i tråd med offisiell norsk posisjon som tilstreber et totalforbud mot bruk og frakt av tungolje i Arktis, på linje med forbudet som gjelder for Antarktis.

Sysselmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Høringsuttalelsene støtter forslaget som var på høring.

Sysselmannens tilrådning

Sysselmannen tilrår forskriftsendringen som var på høring om å ta bort unntak for tungoljeforbudet i nasjonalparkene og øvrige foreslåtte endringer:

§ 4. Forbud mot motorferdsel

Skip som anløper nasjonalparkene skal ikke bruke eller ha om bord annet drivstoff enn kvaliteten DMA i samsvar med ISO 8217 Fuel Standard.

~~Dette gjelder likevel ikke ferdse~~ langs den korteste sikre ruten gjennom

~~a) den nordvestlige delen av Sør-Spitsbergen nasjonalpark til og fra Sveagruva.~~

~~b) den nordlige delen av Forlandet nasjonalpark og den sørlige delen av Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark til og fra Ny-Ålesund fram til 1. januar 2015~~

~~c) Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark til og fra Magdalenefjorden fram til 1. januar 2015.~~

Ferdselsforbud (§5)

Krav om stedsspesifikke retningslinjer i sone C (§ 5a)

Det ble i forbindelse med utarbeidelsen av forvaltningsplanen for naturreservatene på Øst-Svalbard innført krav om stedsspesifikke retningslinjer for organisert ferdsel i regi av reisearrangører på utvalgte lokaliteter. Hensikten med slike retningslinjer var å ivareta sårbare miljøverdier på disse lokalitetene. Sysselmannen skal føre tilsyn med retningslinjene og bruken av dem. I høringsforslaget ble det foreslått å videreføre dette regimet for ni nye lokaliteter, henholdsvis fem lokaliteter i Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark (Ytre Norskøya, Sallyhamn, Smeerenburg, Signehamna og Fjortendejulibukta), en i Forlandet nasjonalpark (Fuglehuken) og tre i Sør-Spitsbergen nasjonalpark (Ahlstrandhalvøya/ Fleur de Lyshamna – Bamsebu, Gnålodden og Gåshamna).

Lokalitetene er blitt utvalgt på bakgrunn av identifiserte sårbare miljøverdier, i tillegg til et besøkstall av betydning de senere årene. Association of Arctic Expedition Cruise Operators (AECO) har vært initiativtaker og pådriver for bruk av stedsspesifikke retningslinjer på sårbare lokaliteter. AECO har med støtte fra Svalbard miljøvernfond utarbeidet stedsspesifikke retningslinjer for syv av de ni foreslåtte lokalitetene, og opplyser om at de tidligst vil kunne ha slike retningslinjer utarbeidet for alle de foreslåtte lokalitetene i 2017. De turarrangørene som ikke er medlem av AECO, vil måtte utarbeide sine egne stedsspesifikke retningslinjer eller benytte seg av retningslinjer som allerede er utarbeidet. AECO har fjernet de stedsspesifikke retningslinjene fra de åpent tilgjengelige sidene på nettstedet deres, og man må nå være medlem eller kjøpe tilgang til disse.

Høringsuttalelser

AECO støtter forslaget om bruk av stedsspesifikke retningslinjer, men mener at ferdselskravene ikke bør være rettet kun mot ferdsel i regi av reisearrangør. AECO mener kravet også bør omfatte privat ferdsel, særlig pga. økt ferdsel med private yachter på Svalbard. De mener risikoen for miljøforstyrrelse er relativt mye høyere i private, små grupper enn for besøk i regi av turoperatør. Videre mener AECO at innføring av krav om stedsspesifikke retningslinjer for nye lokaliteter først bør skje i 2018 for å unngå konsekvenser for cruisenæringen.

Videre har AECO kommentarer til innholdet i retningslinjer, hvordan de bør utformes og at det ikke er nødvendig å sende inn på nytt retningslinjer som har

gjennomgått tilsyn. Dette er kommentert i oppsummeringen av høringsuttalelser til forvaltningsplanen.

Norsk Polarinstitutt (NP) mener lokaliteter med krav om stedsspesifikke retningslinjer vil få økt fokus og dermed økt ferdsel. NP mener det må tas høyde for dette i utformingen av retningslinjene, og at bare robuste terrengavsnitt bør åpnes for ferdsel.

Svalbard museum mener Lægerneset bør få egne stedsspesifikke retningslinjer lik de andre områdene med ferdselsreguleringer. Det var på Lægerneset at den første overvintring på Svalbard fant sted, i 1630-31.

Sysselemannens kommentarer til høringsuttalelsene

Sysselemannen er enig i at enkeltpersoner også kan utgjøre en risiko for miljøforstyrrelse, men det er det organiserte reiselivet som bidrar til det største volum av besøkende. Alternativet til innføring av stedsspesifikke retningslinjer på disse lokalitetene er mer detaljerte reguleringer i verneforskriften evt. ferdselsforbud, noe ikke er ønskelig hverken fra miljøvernmyndighetene eller reiselivets side.

Ut fra dagens system er det reisearrangør som skal utvikle retningslinjene. Hvem som i så fall skal utvikle retningslinjer for individuelle reisende ville vært en utfordring, ettersom retningslinjene skal være reiselivets eget verktøy for å styre ferdsel.

Når det gjelder innspillet fra NP, så forutsettes det at det gjøres sårbarhetsvurderinger på lokalitetene i forkant av utforming av stedsspesifikke retningslinjer. Man får dermed kartlagt hvilke områder som bør skjermes for ferdsel, og hvilke deler av områdene som er mer robuste.

Det er i dag ferdselsforbud på Lægerneset, jf. § 5 i forskriften. Forslaget fra Svalbard Museum om at Lægerneset bør få egne stedsspesifikke retningslinjer har ikke vært på høring. Riksantikvaren uttaler i innspill til forvaltningsplanen at det ikke er ønskelig at ferdselsbegrensningen på de få utvalgte kulturminnelokalitetene skal erstattes med stedsspesifikke retningslinjer, slik det foreslås at Sysselemannen skal vurdere. Lokaliteter med ferdselsbegrensninger er nøye utvalgt, og svært få i forhold til lokaliteter som ikke har begrensninger. Forslaget fra Svalbard museum om å innføre stedsspesifikke retningslinjer på Lægerneset tas derfor ikke til følge.

Sysselemannens tilråding

Sysselemannens tilråd at forskriften endres som foreslått i høringen. Sysselemannens vurdering er at det ikke er realistisk at nye forskrifter trer i kraft til sommersesongen 2017, slik at AECO og andre vil få tid til tilpasning til de foreslåtte endringene.

§ 5. Ferdselsforbud

Det er forbudt hele året å gå i land og ferdes i nærmere avgrensede områder ved de automatisk fredede kulturminnene på Ytre Norskøya, Likneset, Ebeltoftamna og Lægerneset som vist på kart i vedlegg 2.

§ 5 a. Krav til organisert turopplegg i sone C

Sone C avgrenses som fastsatt på kart i vedlegg 6. Reisearrangører som gjennomfører organiserte turer innenfor sone C, skal utarbeide stedsspesifikke retningslinjer for aktiviteten i områdene fastsatt på kart i vedlegg 6. Retningslinjene skal være egnet til å beskytte naturmiljøet og kulturminner på stedet i samsvar med vernebestemmelsene og svalbardmiljøloven. Sysselmannen fører tilsyn med at retningslinjene ivaretar dette og bruken av retningslinjene

Ferdselsforbud ved Trollkjeldane (§ 5b)

Naturtypen varme kilder er rødlistet i kategorien sårbar (VU) i henhold til Norsk rødliste for naturtyper (2011). Trollkjeldene ligger sør for Bockfjorden ved foten av fjellmassivet Trolltindane, ca. 2 timers gangavstand fra Vulkanhamna, som er nærmeste ilandstigningssted i Bockfjorden.

Trollkjeldene er termalkilder med sinteravsetninger, og temperaturen er målt opp til 28 °C. Trollkjeldene består av seks kildekomplekser langs en rett linje, noen med velutviklede og godt bevarte sinterterrasser. Trollkjeldene er de eneste sinterterrassene av sin art og kvalitet i Norden. På et lite område rundt Trollkjeldene finnes også den høyeste konsentrasjonen av rødlistede karplanter på Svalbard, hvorav tre arter kun er kjent fra denne lokaliteten. Også flere sjeldne mose-, lav- og sopparter vokser nær kildene, og Svalbards eneste lokalitet for kransalger er i to av kildene.

Jotunkjeldene ligger nær sjøen i Bockfjorden. Disse er vesentlig mer besøkt enn Trollkjeldane og sinterkompleksene er for en stor del tråkket i stykker. Med en økning i turismen på Svalbard kan også Trollkjeldane oppleve en økning i besøk i fremtiden. De varme kildene er sårbare for enkelthendelser ved uvetting ferdsel og tråkk, som for eksempel bruk av kildene som badeplass.

Sysselmannen foreslo derfor i høringen å innføre et ferdelsforbud ved Trollkjeldane, men med mulighet for å få tillatelse til å ferdes ved kildene, på gitte vilkår, etter samme system som benyttes for Virgohamna. Foreslåtte avgrensning av området er vist i figur 1.

Figur 1. Foreslått område med ferdselsrestriksjoner ved Trollkjeldene, vedlegg 8 i forskriften.

Kart: Sysselmannen
Kartgrunnlag: Norsk Polarinstitutt

Tillatelsen som gis må blant annet inkludere et kart som tydelig viser hvor man må unngå ferdsel, og med opplysninger om hensynsfull ferdsel.

Skuterferdsel kan skade sinterterrassene. Da området også besøkes vinterstid av fastboende med snøskuter, ble det i høringen foreslått at ferdselsforbudet skal gjelde hele året.

Høringsuttalelser

NP peker på at et ferdselsforbud her vil kunne skape større oppmerksomhet rundt og pågang for å besøke Trollkjeldene. En dispensasjonsadgang må få en utprøvningsperiode på et begrenset antall år. Vurderingene av ferdsel er basert på 17 år gamle data. Nyere undersøkelser burde gjøres av fagkyndige før eventuell dispensasjonspraksis utformes. Videre har NP kommentarer til foreslåtte vilkår for å gi dispensasjon, men dette framgår og er kommentert i oppsummering av høringsinnspill til hele forvaltningsplanen.

Sysselmannens kommentarer til høringsuttalelsen

Det er nå ikke ferdselsforbud ved Trollkjeldene, så en forskriftsendring vil uansett bety en innstramming fra dagens praksis. Sysselmannen mener det er viktig å være i forkant med tiltak for å hindre negative effekter av økt ferdsel. I tiltaksplanen er det et tiltak å innhente bedre stedsangivelse for sjeldne moser, lav og sopp rundt kildene. Dette vil være et viktig grunnlag for å kunne følge med på utviklingen i området. Dispensasjonspraksis vil kunne justeres som følge av ny kunnskap.

Sysselmannens tilrådning

Ved en inkurie var ordlyden i forslag til forskriftsendring forskjellig i høringsforslaget til forskriftsendringer sammenlignet med det som framgikk av høringsforslaget til forvaltningsplan, kapittel 3.8.1.

I høringsforslaget til forskriftsendringer var det følgende ordlyd:

§5b. Ferdselsforbud ved Trollkjeldene

Det er forbudt hele året å ferdes uten tillatelse fra Sysselmannen på Svalbard i nærmere avgrenset område ved Trollkjeldene som vist på kart i vedlegg 8.

Tillatelse gis etter søknad til og på vilkår fastsatt av Sysselmannen.

I høringsforslaget til forvaltningsplanens kapittel 3.8.1 var ordlyden som følger:

§ 5b. Ferdselsforbud ved Trollkjeldene

Ferdsel i et nærmere avgrenset område ved Trollkjeldene som vist på kart i vedlegg 8 er forbudt. Sysselmannen kan gi tillatelse på fastsatte vilkår etter søknad.

I ettertid ser vi at formuleringen i høringsforslag til forvaltningsplanen er å foretrekke. Betydningen i de to forslagene er den samme.

Vår tilrådning til tillegg i forskriften er derfor som ordlyden som foreslått i forvaltningsplanen, med samme avgrensning som vist på kart i figur 1:

5b. Ferdselsforbud ved Trollkjeldene

Ferdsel i et nærmere avgrenset område ved Trollkjeldene som vist på kart i vedlegg 8 er forbudt. Sysselmannen kan gi tillatelse på fastsatte vilkår etter søknad.

Endringer i formulering om innretninger og anlegg som ikke er fast forbundet med grunnen (§§ 6, 23 og 33)

Mange av dispensasjonssøknadene for tiltak i verneområdene gjelder forskningsinstallasjoner av varierende størrelse. Disse skal vanligvis stå ute i terrenget for å samle data over en sommersesong, i ett eller flere år. Installasjonene medfører sjelden terrenginngrep, er ofte ikke fast forankret til grunnen, men innretningene vil ofte kunne ha virkning på landskapet, og forankringenes utforming kan utgjøre fare for dyrelivet.

Svalbardmiljøloven (sml.) § 57 angir hvilke tiltak som krever tillatelse fra miljøvernmyndighetene. Av § 57 bokstav g) framgår det at det trengs tillatelse til «...innretninger eller anlegg som ikke er fast forbundet med grunnen og som kan virke inn på landskapet». For å harmonisere vernebestemmelsene med sml. når det gjelder slike innretninger foreslo derfor Sysselmannen å endre § 6 (Sør-Spitsbergen, Forlandet og Nordvest-Spitsbergen nasjonalparker), § 23 (Nordaust-Svalbard og Sørøst-Svalbard naturreservat) og § 33 (fuglereservatene) slik at samme ordlyd som i sml. § 57 bokstav g) inkluderes i vernebestemmelsene.

Unntak for å tillate slike forskningsinstallasjoner har hjemmel i §§ 11, 28 og 37 da de vil regnes som «vitenskapelige undersøkelser». Foreslåtte endringer i §§ 6, 23 og 33 vil derfor ikke få konsekvenser for forskningsaktiviteten i verneområdene. Foreslått ordlyd er litt forskjellig i § 33 sammenlignet med §§ 6 og 23. Dette skyldes at bevaring av landskap ikke er en del av verneformålet i fuglereservatene. Av den grunn er fredning mot tiltak som medfører påvirkning av landskapet ikke med i ny § 33.

I forskriftens § 6, § 23 og § 33 er de viktigste fredningsbestemmelsene angitt. I tillegg er det gitt noen unntak. Et av disse unntakene gjelder etablering, drift og vedlikehold av såkalte Deccastasjoner. Dette systemet er gammelt, og har heller ikke vært i bruk på mange år, ettersom systemet blant annet er erstattet med GPS. Av den grunn bør unntaket for Deccastasjoner fjernes. Det bør fremdeles være unntak for nødvendige navigasjonssystemer etc., men unntaket bør være tidsriktig. Forslaget til endring har ikke vært på høring, men endringen vurderes som ukontroversiell.

Høringsuttalelser

Det kom ingen uttalelser til foreslåtte endringer.

Syssekmannens tilråding

Syssekmannen tilrår å endre forskriften som foreslått i høringen. I tillegg tilrår det å ta formuleringene om Deccastasjoner ut av forskriften.

Tilråding til forskriftsendringer:

§ 6 og § 23 Vern mot inngrep

Områdene er fredet mot alle tekniske inngrep som oppføring av bygninger, ~~og~~ anlegg og innretninger av enhver art, herunder bygninger, anlegg og innretninger som ikke er fast forbundet med grunnen, bergverksdrift, boring etter olje og drift av oljekilder, massetak, oppdemming og annen virksomhet som medfører terrenginngrep, ~~eller~~ forstyrrelser av naturmiljøet eller påvirkning på landskapet.

Havbunnen er fredet mot fangst og innhøsting ved dykking og ved bruk av bunntål eller skrape. Tråling etter reker er tillatt i farvann med dybder på 100 meter eller mer.

Det er likevel tillatt å sette opp, vedlikeholde, føre tilsyn med og drifte ~~Deccastasjoner på Sørkappøya og på Salpynten eller andre terrestriske~~ navigasjonsmidler som lyfter, båker, mv. Navigasjonsmidlene skal utformes, anlegges, vedlikeholdes og føres tilsyn med i samråd med Syssekmannen.

§ 33. Vern mot inngrep

Områdene er fredet mot alle tekniske inngrep som oppføring av bygninger, ~~og~~ anlegg og innretninger av enhver art, herunder bygninger, anlegg og innretninger som ikke er fast forbundet med grunnen, bergverksdrift, boring etter olje og drift av oljekilder, massetak, oppdemming og annen virksomhet som medfører terrenginngrep, ~~eller~~ forstyrrelser av naturmiljøet.

Havbunnen er fredet mot fangst og innhøsting ved dykking og ved bruk av bunntål eller skrape. Tråling etter reker er tillatt i farvann med dybder på 100 meter eller mer.

Det er likevel tillatt å sette opp, vedlikeholde, føre tilsyn med og drifte ~~Deccastasjoner på Sørkappøya og på Salpynten eller andre terrestriske~~ navigasjonsmidler som lyfter, båker mv. Navigasjonsmidlene skal utformes, anlegges, vedlikeholdes og føres tilsyn med i samråd med Syssekmannen.

Forbud mot tømning av kloakk- og gråvannstanker nærmere enn 500 meter fra land (§§ 7 og 32)

I forslaget til forskriftsendringer som ble sendt på høring, foreslo Sysselmannen å innføre forbud mot tømning av kloakk- og gråvannstanker nærmere enn 500 meter fra land, på samme måte som det ble innført forbud mot slik tømning i naturreservatene på Øst-Svalbard i 2014 (§ 24). Forbudet skal bidra til reduserte utslipp av miljøgifter lokalt i nasjonalparkene og fuglereservatene. Det finnes tilsvarende forbud på fastlandet, men der er grensa satt til 300 meter fra land. Et forbud vurderes til å kunne få konsekvenser for de minste turbotene som ikke har gråvann- og kloakktanker. Alle større båter har slike tanker.

Høringsuttalelser

Sjøfartsdirektoratet viser til Forskrift om miljømessig sikkerhet for skip og flyttbare innretninger (miljø sikkerhetsforskriften), §§ 9 og 10. § 10 setter forbud mot utslipp av kloakk i norsk sjøområde nærmere enn 300 meter fra fastland og øyer.

Sjøfartsdirektoratet stiller spørsmål ved den foreslåtte grensa på 500 meter.

Svalbard og øvrige arktiske områder er sårbare, og av den grunn mener

Sjøfartsdirektoratet at kravene til utslipp bør være strengere. De foreslår derfor at kravene i MARPOLs vedlegg IV regel 11 legges til grunn for skip over 400GT.

Ifølge regel 11 er utslipp av kloakk i utgangspunktet forbudt, men dersom skipet har utstyr for oppmaling og desinfeksjon, kan oppmalt og desinfisert kloakk slippes ut 3 nautiske mil fra land. Urenset kloakk kan slippes ut i en avstand av 12 nautiske mil fra land. Forbudet gjelder ikke dersom skipet benytter et godkjent renseanlegg for kloakk, kfr. regel 9. Utslipp av gråvann er ikke regulert i MARPOL. Ut fra argumentasjonen i avsnitt 2.6.2 i forslag til forvaltningsplan, har Sjøfartsdirektoratet forståelse for og støtter at denne type utslipp reguleres i områdene rundt Svalbard. Sjøfartsdirektoratet nevner også at Polarkoden, som trådte i kraft 01.01.2017, setter krav både til sikkerhet og miljø for skip som ferdes i polare områder

AECO har ingen merknader til foreslåtte endring.

Sysselmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Etter høringen er Polarkoden implementert og har trådt i kraft i Norge.

Sysselmannen legger til grunn at Polarkodens krav gjelder uavhengig av vernebestemmelsene.

Polarkoden setter blant annet strenge krav til utslipp av kloakk og svartvann (fra toaletter, urinaler, sluk i bysser og avløp fra medisinske fasiliteter) fra skip over 400 GT, samt skip på mindre enn 400 GT som er sertifisert for mer enn 15 personer (MARPOL vedlegg IV). Skip under disse grensene omfattes ikke av Polarkodens krav. Selv om mindre skip slipper ut mindre mengder kloakk, er skipstrafikken rundt Svalbard i økning, og i sum kan utslipp fra mange mindre skip også gi miljøvirkninger. Vi mener derfor det er behov for å regulere utslipp fra skip som ikke omfattes av Polarkoden, og fastholder forslag om begrensninger for fartøy som ikke omfattes av Polarkoden.

Utslipp av gråvann (dusjer, vasker, vaskemaskiner og andre avløp) er ikke regulert gjennom Polarkoden. Det er påvist forhøyede konsentrasjoner av miljøgifter i

organismer i bl.a. Kongsfjorden og Liefdefjorden, som kan stamme fra kosmetikk som slippes ut med gråvann. Gråvann fra skip kan også være en kilde til blant annet mikroplast. Vi mener derfor det er nødvendig å sette krav til utslipp av gråvann, og tilråder foreslåtte avstandsbegrensning på 500 meter.

Sysselmannens tilråkning

På bakgrunn av innspill fra Sjøfartsdirektoratet og nærmere gjennomgang av Polarkodens krav opprettholder vi foreslåtte endringsforslag. Bestemmelsen vil gjelde skip og utslipp som ikke omfattes av kravene i Polarkoden.

Tilråkning til endring:

§ 7 og § 32 Forbud mot forurensning

Det er forbudt å tømme eller etterlate avfall. Stoffer og gjenstander som kan skade dyre- og plantelivet eller virke skjemmende skal ikke tømmes eller etterlates.

Det er forbudt å slippe ut kloakk og gråvann innenfor en avstand av 500 meter fra land.

Hjemmel for pålegg om rengjøring av skotøy, klær og utstyr (§§ 9, 26 og 35)

Sysselmannen foreslo i høringen å inkludere en hjemmel for å pålegge rengjøring av skotøy, klær og utstyr for å hindre spredning av fremmede plantearter på Svalbard. Denne hjemmelen skal gi mulighet for å hindre spredning både av plantearter som ikke finnes på Svalbard i dag, og fremmede arter som i dag finnes i bosetningene, men som man ønsker å hindre spredning av, til for eksempel fuglefjell.

Undersøkelser fra både Svalbard og Antarktis viser at turister, guider og forskere frakter med seg frø på sko og annet utstyr. Imidlertid har undersøkelser også vist at skovask om bord på cruisebåtene har begrenset effekt. Før et eventuelt pålegg om rengjøring innføres, må det gjøres en grundig undersøkelse for å finne hvilke tiltak som vil ha best effekt på Svalbard.

En slik hjemmel kunne også vært inkludert i svalbardmiljøloven for å ha generell anvendelse på Svalbard. Det er likevel allerede nå ønskelig å inkludere en slik hjemmel i verneforskriften. Risikoen for at fremmede arter skal kunne etablere seg vurderes til å være størst i mange av fuglefjellokalitetene som befinner seg i disse verneområdene, og ved varme kilder.

Ettersom fossiler ikke er planter, foreslås det å inkludere ordet fossiler i overskriften til bestemmelsene om vern av plantelivet i § 9 (Sør-Spitsbergen, Forlandet og Nordvest-Spitsbergen nasjonalparker) og § 35 (fuglereservatene). Denne endringen er å regne som en korrigering av forskriften ettersom ordet fossiler er med i overskriften i § 26 (Nordaust-Svalbard og Søraust-Svalbard naturreservat).

Høringsuttalelser

AECO mener den foreslåtte bestemmelsen hører hjemme i Svalbardmiljøloven. En slik bestemmelse bør ikke innføres før effekten av tiltaket er nærmere undersøkt, da det foreløpig har vist seg at effekten av rengjøring er svært begrenset, og at kildene

for spredning på Svalbard er mange flere enn i andre områder, eks. Antarktis, der en slik bestemmelse er innført. Dette fordi det her er lokale bosettinger, et svært stort antall migrerende fugler og dyr, samt stor skipstrafikk.

NP støtter forslaget om en hjemmel for pålegg om rengjøring av fottøy, klær og utstyr, men mener det vil by på en utfordring å nå både de som drar på organiserte turer og de som reiser individuelt.

Sysselmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Bestemmelsen gir en hjemmel for å innføre et pålegg om rengjøring. I handlingsplanen for fremmede arter på Svalbard (godkjent av Miljødirektoratet 2017) er ett av tiltakene å kartlegge og vurdere spredningsveier og spredningsvektorer for fremmede arter til Svalbard og rundt på Svalbard. Det vil etter denne kartleggingen/vurderingen vise seg hvordan en hjemmel om rengjøring bør praktiseres. Sysselmannen mener det er viktig å ha bestemmelser som gjør at en ved behov kan iverksette egnede tiltak.

Det kom ingen merknader til forslaget om å inkludere ordet fossiler i overskriften til § 9 og § 35.

Sysselmannens tilrådning

Sysselmannen tilrår en endring som foreslått i høringen:

*§ 9 og § 35 Vern av plantelivet **og fossiler**
Planter og fossiler skal ikke fjernes og er fredet mot skader og ødeleggelser av enhver art som ikke skyldes vanlig ferdsel.*

Endring i §§ 9, 26 og 35:

*Det er forbudt å innføre nye plantearter. **Sysselmannen kan i forskrift fastsette bestemmelser om rengjøring av fottøy, klær og utstyr for å hindre spredning av plantearter.***

Forbud mot ervervelse av bergrettigheter (§§ 10, 27 og 36)

Store Norske Spitsbergen Kullkompani har gjennom referansegruppa for forvaltningsplanarbeidet spilt inn at ordlyden i disse paragrafene er uheldig, da det kan synes som at det aktuelle forbudet også er nedfelt i bergverksordningen. I høringsforslaget ble det foreslått en endring i formuleringen som klargjør at det utelukkende er forståelsen av begrepene «mineraler og bergarter» slik disse er brukt i bergverksordningen, det henvises til i § 10 (Sør-Spitsbergen, Forlandet og Nordvest-Spitsbergen nasjonalparker), § 27 (Nordaust-Svalbard og Sørøst-Svalbard naturreservat) og § 36 (fuglereservatene).

Høringsuttalelser

Det kom ingen merknader i høringen.

Sysselmannens tilrådning

Sysselmannen tilrår en endring som foreslått i høringen:

§§ 10, 27 og 36 Forbud mot ~~erhvervelse av bergrettigheter~~ søking etter mineraler og bergarter mm.

I fredete områder er det ikke tillatt å søke etter mineraler og bergarter slik dette er definert i ~~bergverksordningen~~, og det gis ikke nye bergrettigheter.

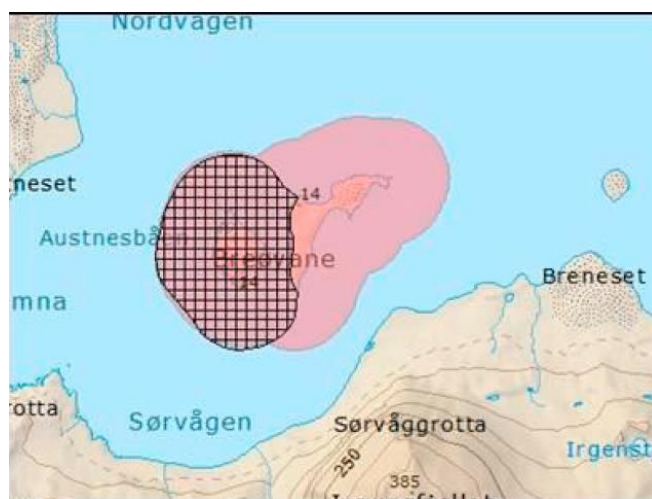
Utvidelse av Blomstrandhamna fuglereservat (§ 29)

Sysselmannen foreslo i høringen å utvide grensene for Blomstrandhamna fuglereservat. I dag er kun Ytre Breøya i Kongsfjorden omfattet av naturreservatet. Blomstrandbreen har trukket seg tilbake og Indre Breøya er nå helt frigitt fra breen, og har etter hvert blitt et viktig hekkeområde for ærfugl og hvitkinngås. I noen år har det vært flere hekkende fugl på Indre Breøya enn på Ytre Breøya, se tabell 1 nedenfor:

Tabell 1. Antall hekkende fugl på Ytre og Indre Breøya, Kongsfjorden, 2008 – 2014. Kilde: Norsk polarinstitutt.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ytre Breøya	389	464	422	440	353	108	836
Indre Breøya	251	349	430	559	608	425	308

Fuglereservatet er i dag 0,58 km² (inkludert 300 meter ut i sjø). Den foreslåtte utvidelsen er på 0,71 km², og det nye reservatet blir på 1,29 km². Konsekvensene av utvidelsen vurderes til å være små, da folk flest ikke er klar over at Indre Breøya ikke er omfattet av fuglereservatet. I dag er det ikke ferdsel der av andre enn forskere i perioden 15. mai – 15. august.

Kart som viser eksisterende og tilrådd utvidelse er vist i figur 2 nedenfor.

Figur 2. Forslag til utvidelse av Blomstrandhamna fuglereservat. Eksisterende fuglereservat er vist med

svart rutenett.

Kart: Sysselmannen. Kartgrunnlag: Norsk Polarinstitutt

Høringsuttalelser

Det kom ingen merknader til forslaget.

Sysselelmannens tilråding

Sysselelmannen tilrår en endring som foreslått i høringen, slik at Indre og Ytre Breøyane inkluderes i Blomstrandhamna fuglereservat:

§ 29

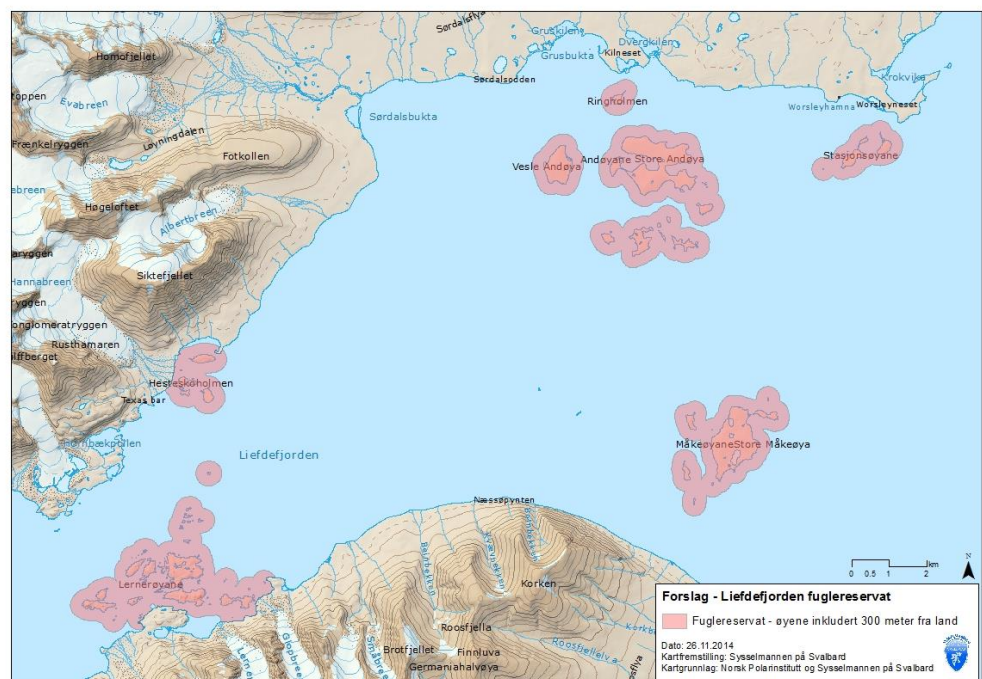
...

l) Blomstrandhamna fuglereservat som omfatter *Ytre og Indre Breøyane* ~~holmen i Blomstrandhamna~~

...

Opprettelse av Liefdefjorden fuglereservat (§ 29)

Liefdefjorden ligger innenfor Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark. Sysselelmannen foreslo i høringsforslaget å endre vernekategori for hekkeholmer og – øyer i Liefdefjorden fra nasjonalpark til naturreservat. Dette omfattet øyene Andøyane, Stasjonsøyane, Måkeøyane, Lernerøyane og Hestekoholmen med tiliggende holmer, se kart med foreslått avgrensning i figur 3 nedenfor:

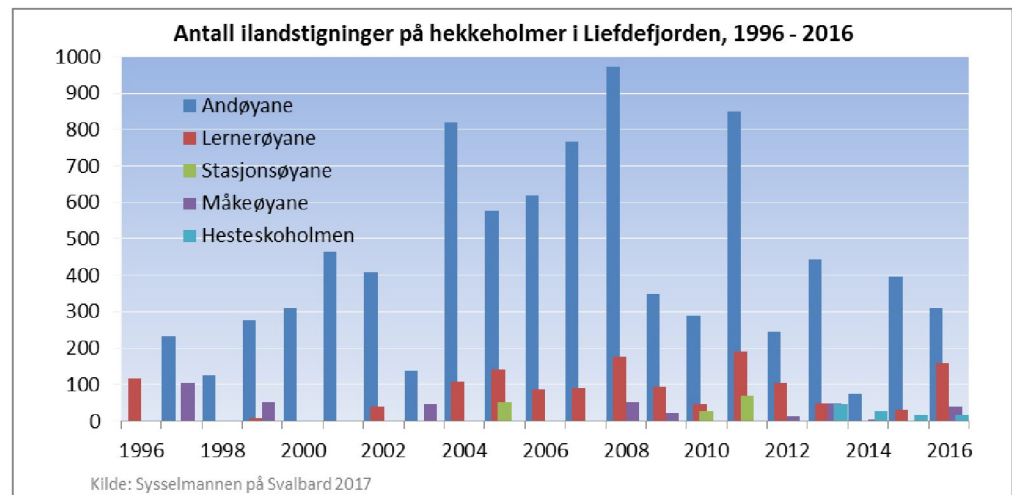

Figur 3. Kart med foreslått avgrensning av nytt fuglereservat i Liefdefjorden som det framgikk av høringsforslaget. Kart: Sysselelmannen. Kartgrunnlag: Norsk Polarinstitutt

Rapporteringen av ilandstigninger fra reiselivsnæringen viste at de fleste av disse øyene, særlig Andøya, ble benyttet som ilandstigningslokalitet, samtidig som øyene også er hekkeområder med høy tetthet av bakkehekkende fugl.

Ekspedisjonsledere har opplyst at grupper med guide går i land for å fotografere fugl eller for å se på/fotografere isbjørn som plyndrer reir på naboøyene. I tillegg er det vanlig å kjøre mellom øyene med turistgrupper i gummibåt, såkalt «zodiacruise».

Figur 4 viser blant annet at det er registrert 972 ilandstigninger på Andøyane i 2008. Dette ser ut til å ha vært et maksimumsår, og omfanget av besøk har ikke vært så høyt de senere årene. En feilkilde i tallmaterialet er sannsynligvis at en del zodiaccruising kan ha blitt rapportert som ilandstigning. Det er ikke utarbeidet egen statistikk for omfanget av zodiaccruising, men disse tallene blir også rapportert til Sysselmannen.

Figur 4. Antall rapporterte ilandstigninger på de ulike hekkeøyene og -holmene i Liefdefjorden, 1996 – 2016. Tallene kan inneholde zodiaccruising som feilaktig er registrert som ilandstigning.

Rapportene viser at ilandstigning også foregår i den viktigste hekketiden, når fuglelivet er mest sårbart for forstyrrelser. Selv om turistene i beste fall kun ferdes i strandlinjen, er øyene små, og arter som skremmes av reiret på lengre avstander, som gås og smålom, vil være sårbare for denne ferdselen. Ferdsel innover øyene, for eksempel på fotosafari, vil sannsynligvis forstyrre hekkende fugl. Ubeskyttede reir er utsatt for predasjon fra for eksempel polarmåke eller storjo, som også finnes på disse øyene.

Sysselmannen fikk utført en totaltelling av fugl på disse øyene i juli 2014. Denne viste 3.388 individer fordelt på 23 arter, og i alt 1.199 hekkende par fordelt på 16 arter. For noen av artene (bl.a. kortnebbgås, hvitkinngås, havelle og ærfugl) er sannsynligvis antallet underrapportert, da registrerings-tidspunktet ikke var optimalt for disse artene. Mer informasjon finnes i rapporten «Forekomst og sårbarhetsvurdering av fugl på øyene i Liefdefjorden, Svalbard. Sysselmannens rapportserie nr. 1/2014».

Når det gjelder vurderinger omkring sårbarhet for ferdsel heter det i rapporten at: «Menneskelig ferdsel på øyene med stor tetthet av fugl vil være uheldig for en rekke fuglearter (særlig gjess og ender) i hekketiden. Dette gjelder spesielt tidlig i hekkesesongen (rugetid og perioden med små unger). Den mest følsomme perioden vil være fra hekkestart for de tidligst hekkende artene, ca. 1. juni og til ca. 15. juli, men for enkeltarter og situasjoner, vil det være uheldig med menneskelig trafikk på enkelte av øyene/øygruppene fram til ca. 15. august. For å unngå unødige forstyrrelser av mytende gjess, vil spesielt trafikk av småbåter mellom øyene i Andøyane og Ringholmen være uheldig».

De aktuelle øyene og holmene i Liefdefjorden utgjør til sammen 6,51 km². Dersom man velger å etablere «*Liefdefjorden fuglereservat*» med 300 meter grense ut i sjø, vil dette utgjøre til sammen 33,68 km².

Sysselmannen påpekte i høringsforslaget at en er klar over at det er en konflikt mellom miljøverninteressene (øyene- og holmenes verdi som hekkeområde for mange arter) og brukerinteressene (reiselivets bruk av øyene som ilandstigningslokalitet). En endring av vernekategori fra nasjonalpark til fuglereservat vil imidlertid ivareta miljøverdiene på en bedre måte enn i dag.

Forslaget om opprettelsen av Liefdefjorden fuglereservat ble lagt frem i referansegruppa for forvaltningsplanarbeidet, der også reiselivsnæringen var representert. Tilbakemeldingen fra næringen var at en ser at ferdselsforbud på disse øyene i hekketiden kanskje er nødvendig for å verne om miljøverdiene, men at en ikke ønsker at grensen for fuglereservatet skal strekke seg 300 meter ut i sjøen, slik at zodiaccruising mellom øyene fortsatt skal kunne være mulig.

Sysselmannen argumenterte i høringsforslaget med at det ville være uheldig å innføre ulike avstandsgrenser i de ulike fuglereservatene, da dette vil gjøre kommunikasjonen til publikum vanskeligere. Miljøverdiene på disse øyene tilsier også at disse bør ha samme vern som øvrige fuglereservater på Svalbard. I tillegg er området mellom øyene identifisert som myteområder for gjess (kilde: Goosemap). Mytetiden, når fuglene ikke er flygedyktige, anses som en periode der gjess er spesielt sårbare for forstyrrelser.

Høringsuttalelser

AECO mener at omfanget av vernet bør vurderes på nytt. AECO ønsker ikke en sone på 300 meter utenfor øyene, da dette vil medføre store begrensninger for aktiviteter som zodiaccruising og kajakkpadling. AECO synes arealet ser ut til å være betydelig større enn det som er vanlig i andre fuglereservat. AECO mener det ikke er vanlig med en så stor ferdselsforbudssone i fastlands-Norge, og viser til at det for enkelte områder praktiseres en sone på 50 meter fra land. De mener en sone på 50 meter ville gjort vernet enklere, og opplevelsese- og læringsverdien ville blitt opprettholdt, samtidig som lokaliteten ikke påvirkes. Det vises til rapport 1/2014 hvor det anbefales et ferdselsforbud på land på øyer med mye hekkende fugl, og forbud mot småbåt mellom øyene i Andøyane og Ringholmen. AECO foreslår at bl.a. Lerneøyane ikke inkluderes i vernet, da dette er robuste øyer med mye stein som tåler ferdsel bedre enn øyer med mose, og konsentrasjonen av fugl er ikke særlig høy. Dette kan også gjelde andre av de foreslåtte øyene.

NP støtter opprettelse av Liefdefjorden naturreservat.

Sysselmannens kommentarer til høringsuttalelsene

Av hensyn til enhetlige regler for alle fuglereservatene bør vernegrensa ut i sjøen være lik for alle, dvs. 300 meter. Det stemmer at det er sjøfuglreservater på fastlandet der vernet omfatter sjøarealet ut til 50 m, men det finnes også eksempler på at betydelig mer sjøareal inngår enn det som foreslås her.

I følge rapport 1/2014 er det Andøyane og Måkeøyane som trekkes fram som viktigst for hekkende fugl i området, med Stasjonsøyane på en god nr. 3 med tanke på bestandsstørrelse og artsmangfold.

Undersøkelser dokumentert i nevnte rapport fra 2014 viser at 2 av 3 av Hesteskoholmane blir landfast ved fjære sjø. Holmene er derfor utsatt for predasjon fra fjellrev, og av den grunn er øygruppa mindre viktig for hekkende fugl sammenlignet med de andre. For å komme reiselivet i møte vil Syssemannen derfor tilrå at Hesteskoholmene tas ut av verneforslaget. Hesteskoholmane omfatter et landareal på 0,3 km² og et sjøareal på 1,9 km².

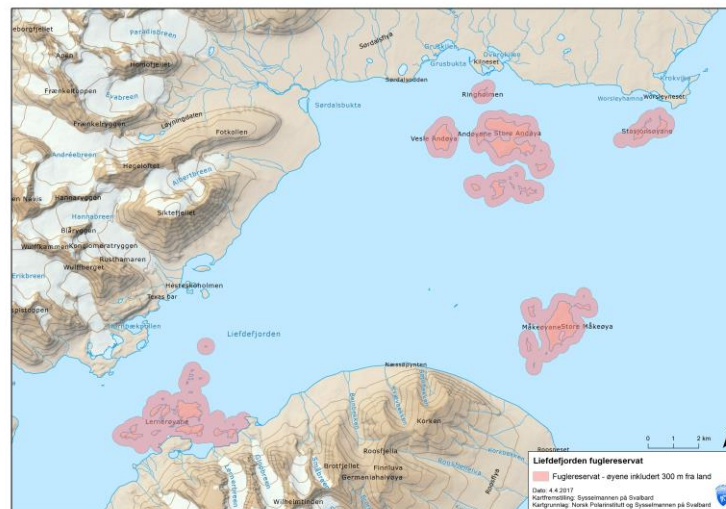
På Lerneøyane er berggrunnen annerledes enn de øvrige øyene/holmene. Her er mye nakent fjell, med skrenter og stor variasjon i landskapsformer. Dette gir mindre fare for predasjon fra isbjørn, og er gunstig for rugende gjess og ærfugl. Det ble observert to gåsekull ved inventeringen i 2014. Det ble også observert en fjellrev på en av Lerneøyane i 2014, noe som trolig gjorde at færre fugl enn normalt hadde gått til hekking her. På bakgrunn av dette anser vi Lerneøyane som såpass viktige for fugl at de bør være en del av naturreservatet, som foreslått i høringen.

I rapporten (1/2014) frarådes båttrafikk mellom store Andøya og Ringholmen, en strekning på drøyt 900 meter. Ettersom vernegrensa er foreslått til 300 meter ut i sjø, vil det være en passasje med bredde på 300 meter som ikke er omfattet av naturreservatet. Området ligger uansett innenfor Nordvest-Spitsbergen nasjonalpark, som gir et vern mot forstyrrelse av dyrelivet jf. § 8: «*Pattedyr og fugl og deres bo og reir er fredet mot skade og forstyrrelser av enhver art...*». All båttrafikk og ferdsel mellom øyene i fjorden må derfor ta hensyn for å unngå at dyr og fugleliv forstyrres. Et ferdselsforbud mellom øyene var heller ikke en del av høringen.

Syssemannens tilrådning

Ettersom to av tre av Hesteskoholmene vurderes til å være av mindre betydning for sjøfugl, og for å komme reiselivsnæringen noe i møte tilrås Hesteskoholmane tatt ut av verneforslaget.

Opprettelse av Liefdefjorden fuglereservat som omfatter Andøyane, Stasjonsøyane, Måkeøyane og Lerneøyane med omkringliggende holmer tilrådes, som vist i kart i figur 5. Fuglereservatet vil omfatte et areal på 31,48 km².

Figur 5. Tilråkning til avgrensning av Liefdefjorden fuglereservat

Forslag til endring av forskrift:

§ 29

Svalbard har fra 1973 følgende fuglereservater:

...

p) Liefdefjorden fuglereservat som omfatter Andøya, Stasjonsøya, Måkeøya og Lernerøya med omkringliggende holmer.

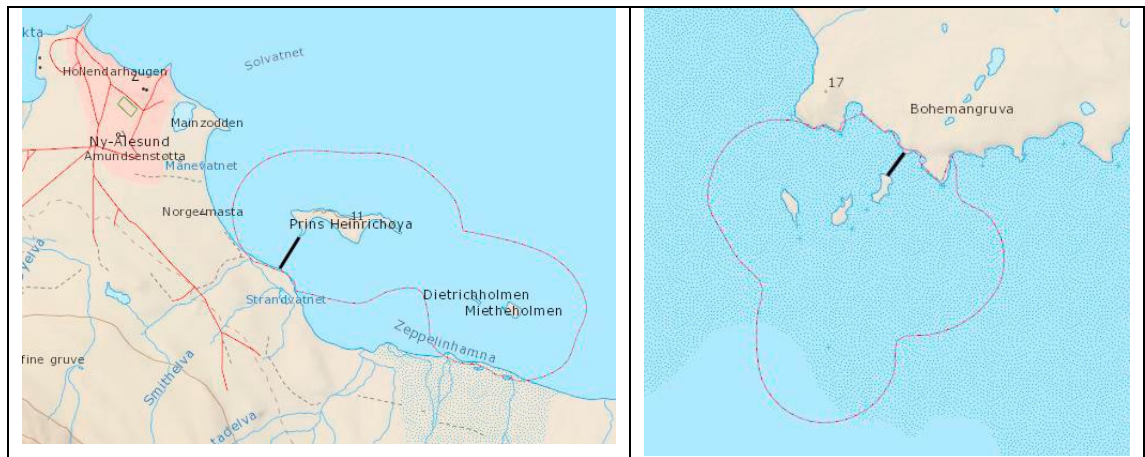
Fuglereservatene omfatter havet omkring øyene ut til 300 meter fra land eller skjær ved laveste vannstand som vist i vedlegg 9.

Ferdsel (§ 31)

Unntak for blant annet kajakkpadling langs land

Grensene for både Boheman fuglereservat i Isfjorden og Kongsfjorden fuglereservat i Kongsfjorden går helt inntil land, da disse øyene ligger nærmere enn 300 meter fra land, se kart i figur 6.

Sysselmannen har fått henvendelser med ønske om å gjøre unntak fra ferdselsforbudet for padling med kajakk nært langs land. Dagens forbud kan utgjøre en sikkerhetsrisiko, ettersom alternativet er å padle 300 meter utenfor den ytterste øya. Kajakkpadlere er derfor nødt til å ta en stor omvei rundt disse øyene, noe som bringer dem langt fra land. Ved et eventuelt uhell og velt vil det være langt å ta seg til land, og i en nødssituasjon kan man også bli nødt gå på land på fugleholmene.

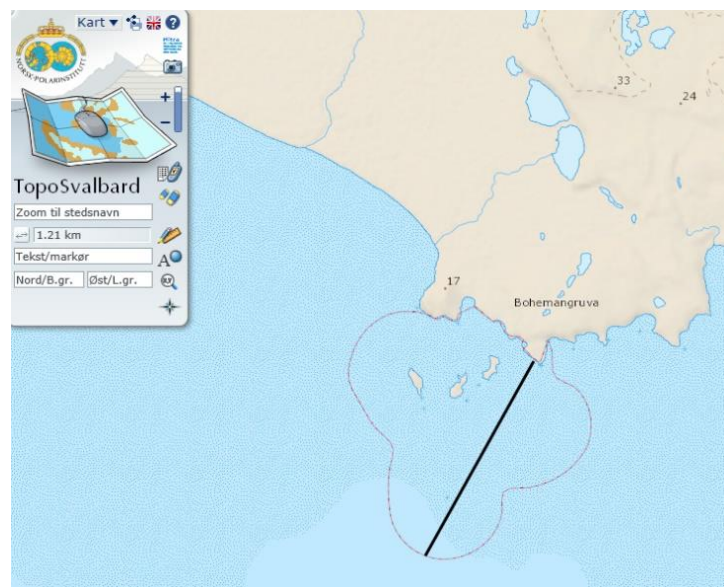

Figur 6. Avstanden mellom Prins Heinrichøya og land er ca. 190 meter (t.v.), avstanden fra den nordligste øya i Boheman fuglereservat til land er ca. 125 meter (t.h.).

Kart: TopoSvalbard, Norsk Polarinstitut

Sysselemannen har mottatt mange henvendelser om dette, særlig fra beboere i Ny-Ålesund. Da det uansett er tillatt å bevege seg til fots på land langs kysten, vurderer Sysselemannen at hekkende fugl på øyene ikke vil bli nevneverdig mer forstyrret av om kajakkpadlere ferdes langs land innenfor reservatgrensen.

Også på Bohemanneset er det registrert grupper som driver kajakkpadling. Her er konsekvensene av forbudet enda større ettersom den ytterste grensa for reservatet går ca. 1,2 km. fra land, se kart i figur 7.

Figur 7. Avstand fra land til ytterste grensa for fuglereservatet er ca. 1,2 km.

Kart: TopoSvalbard, Norsk Polarinstitut

Et velt på yttersiden vil utgjøre en betydelig sikkerhetsrisiko, og konsekvensene vil være større dersom man må gå inn på en holme innenfor reservatet ved velt. Sysselemannen legger til grunn at kajakkpadlere og alle andre ferdes slik at unødige forstyrrelse av dyrelivet unngås (svalbardmiljøloven § 73).

Sysselemannen foreslo derfor et unntak for blant annet kajakkpadlere langs land i høringsforslaget. For å sikre at like ferdselsformer reguleres likt, og for å ta høyde

for nye, lignende ferdselsformer, ble det foreslått at unntaket skal gjelde for kajakk-paddling og andre lignende ikke-motoriserte fartøyer. Dette vil ikke åpne for zodiac-cruising innenfor reservatgrensene.

Høringsuttalelser

Det kom ingen innspill til forslaget.

Sysselmannens tilrådning

Sysselmannen tilrår endringen som foreslått i høringen:

§ 31. Forbud mot ferdsel

All ferdsel i fuglereservatene, herunder ferdsel på sjøen og landing med luftfartøyer, er forbudt i tiden 15. mai til 15. august. Sysselmannen kan likevel gi forskrift om ferdselen i Kapp Linné fuglereservat.

Ferdsel med kajakk og andre ikke-motoriserte fartøyer på sjøen er tillatt innenfor grensene av Kongsfjorden fuglereservat, ved Prins Heinrichøya og Mietholmen, og Boheman fuglereservat etter nærmeste farbare rute langs kystlinjen.

Forbud mot motorferdsel i naturreservatene (ny § 31 a)

I dagens verneforskrift er det ikke et motorferdselsforbud i fuglereservatene, og Miljødirektoratet har i forbindelse med faglig gjennomgang bedt om at dette blir vurdert. Sysselmannen er enig i at et motorferdselsforbud bør innføres i reservatene. Alle reservatene ligger på vestkysten av Spitsbergen, der også de tre aktuelle nasjonalparkene ligger. Harmonisering av regelverket for de to verneformene er derfor hensiktsmessig, og i høringsforslaget ble det foreslått samme bestemmelser for fuglereservatene som for nasjonalparkene. Når det gjaldt Kapp Linné ble det skrevet at det ville bli vurdert spesielle tilpasninger i regelverket på grunn av nærheten til reiselivsbedriften på Isfjord Radio.

Høringsuttalelser

AECO mente at forbudet mot bruk av luftfartøy må begrenses til perioder av året det er fugl i områdene. Det naturlige vil være 15. mai – 15. august.

Videre mente AECO at setningen «Forbudet mot overflyvning gjelder så langt værforholdene tillater det» kan tolkes som at man kan fly lavere i perioder med dårlig sikt/dårlig vær, i stedet for å unngå flyvning i området.

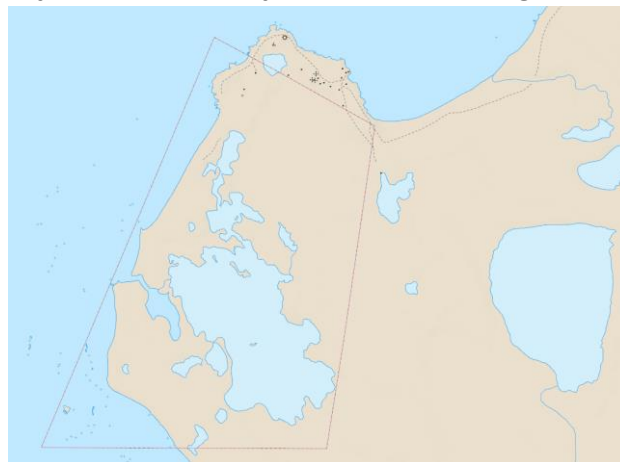
Sysselmannens kommentarer til høringsuttalelsene

I øvrige verneområder i samme forskrift gjelder motorferdselsforbudet hele året. Det vil være unaturlig at det er mer liberal motorferdselspraksis i fuglereservatene enn øvrige verneområder på Svalbard.

Det er hensynet til flysikkerhet som er avgjørende for om man skal kunne fly lavere enn den angitte høydegrensa eller ikke.

Sysselmannens tilråkning

På grunn av dagens regelverk, etablert praksis for motorferdsel og nærheten til reiselivsbedriften på Isfjord Radio er det behov for å gjøre spesielle tilpasninger mht. motorferdsel for Kapp Linné fuglereservat. I høringen ble det påpekt at det var behov for spesielle tilpasninger for Kapp Linné, men det ble ikke konkretisert hvordan det skulle gjøres. Alle fuglereservatene unntatt Kapp Linné er øyer og holmer. Basecamp Spitsbergen, som tilbyr overnatting og bespisning på Isfjord Radio hadde 1560 romdøgn i 2016, i tillegg til dagsturbesøk. Transporten vinterstid foregår først og fremst med snøskuter, og sommerstid med båt. Traséen ut til Isfjord Radio går innenfor grensa for reservatet i det nord-østre hjørnet, se kart i figur 8. Utenfor grensa er det her en brink som vanligvis blir avblåst. Det er også en erosjonskant, som gjør at grensa for reservatet om noen år sannsynligvis vil gå i vannkanten eller ut i vannet. Det vil derfor ikke være mulig å komme seg ut til Isfjord Radio uten å kjøre innenfor reservatgrensa.

Figur 8. Avgrensning av Kapp Linné fuglereservat og brukte traséer til Isfjord Radio.
Kart: TopoSvalbard, Norsk Polarinstitutt

Sysselmannen vil derfor tilråde at det tas inn et unntak direkte i den foreslåtte nye bestemmelsen. Det er ferdselsforbud i alle fuglereservatene fra 15. mai til 15. august av hensyn til fuglelivet. På grunn av førefall er det sjelden behov for motorferdsel etter 15. mai, og det er heller ikke ønskelig å endre på dette ferdselsforbudet av hensyn til startende hekking innen for Kapp Linné fuglereservat. Det tilrådes derfor at unntaket for motorferdsel på Isfjord Radio varer fram til det ordinære ferdselsforbudet starter 15. mai.

Det kom ingen innspill som gikk på motorferdselsforbudet for dette området. For Kapp Linné betyr endringen i praksis en videreføring av dagens regelverk, og vi anser derfor at denne konkretiseringen og tilpasningen ikke er kontroversiell.

Tilråkning til ny bestemmelse:

§ 31 a) Forbud mot motorferdsel

Bruk av terrenggående kjøretøyer og landing med luftfartøy er forbudt. Forbudet gjelder også overflyvning av områdene under 300 meter til og med 1 nautisk mil fra land. Forbudet mot overflyvning gjelder så langt værforholdene tillater det. Innenfor Kapp Linné fuglereservat kan det kjøres med beltekjøretøy på frossen og snødekt mark fram til 15. mai.

2. Økonomiske og administrative konsekvenser av Sysselmannens tilrådning til forskriftsendringer

Fjerning av unntak fra tungoljeforbud (§ 4)

Sysselmannen vurderer at konsekvensene av endringen vil være små, da omfanget av annen skipstrafikk enn kullskiping er svært lite. Sysselmannen vil få noe merarbeid med informasjon om endringen i en overgangsperiode.

Krav til organiserte turopplegg i sone C (§ 5a)

Sysselmannen vil bidra med veiledning om regelverket i forbindelse med utarbeidelse av retningslinjene, og tilsyn med at retningslinjene overholdes. Det legges til grunn at reiselivsnæringen også vil utarbeide de siste 2 av 9 retningslinjer selv. Merarbeidet i forbindelse med utarbeidelse av de siste to vil være begrenset. Da de aller fleste aktuelle reiselivsaktørene er organisert i en felles interesseorganisasjon, antar Sysselmannen at eventuell veiledning vil la seg gjennomføre på en effektiv måte. Tilsyn vil Sysselmannen hovedsakelig gjennomføre i felt, i forbindelse med Sysselmannens toktvirksomhet. Sysselmannen gjennomfører i dag et eget turistinspeksjonstokt hver sommer, der man oppsøker og fører tilsyn med reiselivsaktørene i felt. Tilsyn med det nye regelverket vil kreve lite ekstra ressurser dersom det gjennomføres på dette toktet. Det ekstra ressursbehovet i forbindelse med innføring av en ny § 5a i verneforskriften anser Sysselmannen for å være beskjedent.

Ferdselsforbud ved Trollkjeldane (§ 5b)

Endringen vil medføre noe ekstra saksbehandling i forbindelse med innføring av ferdselsforbudet, og i forbindelse med søknader om unntak fra forbudet. Det vil bli vurdert om en ordning med elektronisk søknad lignende det som er etablert for Virgohamna i dag vil være hensiktsmessig. Det er ikke grunn til å tro at antall søknader per år vil være stort.

Innretninger og anlegg som ikke er fast forbundet med grunnen (§§ 6, 23 og 33)

Endringene er av teknisk art og vil ikke ha nevneverdige konsekvenser for Sysselmannen eller andre.

Forbud mot tømning av kloakk- og gråvannstanker nærmere enn 500 meter fra land (§§ 7 og 32)

Konsekvensene for aktuelle skip og båter vurderes å være små, ettersom Polarkodens krav trådte i kraft fra 1.1.2017. For skip som ikke omfattes av Polarkoden, dvs. mindre skip med opp til 15 passasjerer, vil man nå måtte gå mer enn 500 meter fra land for å slippe ut kloakk eller gråvann, men dette anses ikke som noe stort problem å oppfylle. Sysselmannen vurderer at det vil bli noe merarbeid i forbindelse med informasjon om endringen i regelverket i tiden rett etter endringen.

Hjemmel for pålegg om rengjøring av skotøy, klær og utstyr (§§ 9, 26 og 35)

Det kreves et grundig forarbeid før man innfører et pålegg om rengjøring av skotøy, klær og utstyr. Sysselmannen må få mer informasjon om ulike metoder og hvilke metoder og tiltak som har best effekt på Svalbard. I handlingsplanen for fremmede arter er ett av tiltakene å kartlegge og vurdere spredningsveier og spredningsvektorer for fremmede arter til Svalbard og rundt på Svalbard.

Forbud mot ervervelse av bergrettigheter (§§ 10, 27 og 36)

Endringene er av teknisk art og vil ikke ha nevneverdige konsekvenser for Sysselmannen eller andre.

Utvidelse av Blomstrandhamna fuglereservat (§29)

Endringen vurderes ikke å ha vesentlig betydning for reiselivets eller andres bruk av områdene. Utover ressurser som går med til å informere om endringen, oppdatere kart og holde oppsyn vil ikke endringen kreve ekstra ressurser for Sysselmannen.

Opprettelse av Liefdefjorden fuglereservat (§29)

Endringen medfører at reiselivsnæringen ikke kan utnytte de aktuelle holmene slik det har blitt gjort de siste årene. I det aktuelle området er det likevel flere attraktive ilandstigningslokaliteter, slik at endringen neppe vil ha stor betydning for de aktuelle turoperatørenes mulighet til å tilby et godt produkt i dette området. Utover ressurser som går med til oppsyn, til å informere om endringen og oppdatere kart vil ikke endringen kreve ekstra ressurser for Sysselmannen

Ferdselsforbud. Unntak for kajakkpadlere langs land (§ 31)

Tiltaket vil ha positiv konsekvens for aktuelle brukere. Unntaket vil ikke ha noen praktisk konsekvens for Sysselmannens ressursbruk.

Forbud mot motorferdsel 31 a)

Endringen vil medføre noe ressursbruk i forbindelse med informasjon om regelendringen. Det vil også kunne medføre noe mere saksbehandling i forbindelse med eventuelle dispensasjoner, men det vil trolig ikke dreie seg om mange saker i året.